ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс:+387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

Извјештај о проведеној финансијској ревизији

Републичког педагошког завода Републике Српске

за период 01.01-31.12.2017. године

Број: РВ049-18

Бања Лука, 30. април 2018. године

САДРЖАЈ

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА 1

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја 1

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА 4

Извјештај о ревизији усклађености 4

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА 6

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ 8

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ) 9

1. Увод 9

2. Провођење препорука из претходног извјештаја 9

3. Закључак о функционисању система интерних контрола 9

4. Набавке 13

5. Припрема и доношење буџета 13

6. Финансијски извјештаји 14

6.1. Извјештај о извршењу буџета 15

6.1.1. Расходи и издаци 15

6.1.1.1. Расходи за лична примања запослених 15

6.1.1.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга 16

6.1.1.3. Расходи обрачунског карактера 18

6.1.1.4. Издаци за нафинансијску имовину 19

6.2. Имовина, обавезе и извори 19

6.2.1. Имовина 19

6.2.1.1. Нефинансијска имовина у сталним средствима 19

6.2.1.2. Финансијска имовина и разграничења 20

6.2.2. Обавезе 21

6.2.3. Извори и промјене на нето имовини 22

6.3. Ванбилансна евиденција 22

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе 22

6.5. Напомене/образложења уз финансијске извјештаје 22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Републичког педагошког завода који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљења са резервом, финансијски извјештаји Републичког педагошког завода Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године; расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200 – 1810. Наша одговорност за провођење ревизије је даље описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Републичког педагошког завода Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумијева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Републичког педагошког завода Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2017. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше ревизијско мишљење.

Као што смо навели под тачком 3, 6.2.1.1. и 6.2.2. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није извршен у складу са чланом 3. став (1), чланом 15. став (2) тачке 6) и 7) и став (3), чланом 16, чланом 17. став (8) и чланом 18. став (1) тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, што указује на пропусте у обављању пописних активности и у утврђивању стварног стања имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године.

Због утврђених недостатака Извјештај о попису у потпуности не одражава стварно стање и не садржи приједлоге да се у помоћној евиденцији сталних средстава појединачни дијелови који чине једну физичку цјелину сумарно презентују и приједлоге рјешавања статуса опреме која није у функцији због физичке дотрајалости, као ни одговарајућа образложења за обавезе чија стања на дан пописа нису била усаглашена.

Као што смо навели под тачком 6.1.1.2. извјештаја:

Као расходи по основу утрошка нафте и нафтиних деривата су исказани расходи за гориво за службена возила, што није у складу са чланом 92. тачка 7) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. На тај начин су, усљед погрешне класификације, расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга прецијењени, а расходи путовања и смјештаја потцијењени за 9.292 КМ.

Расходи за материјал за посебне намјене су погрешно планирани и извршени на наведеној позицији, иако према члану 92. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике највећи дио не припада тој групи расхода. На тај начин су расходи за материјал за посебне намјене прецијењени за најмање 35.136 КМ, а потцијењени су расходи за стручне услуге 4.504 КМ, одговарајући расходи из трансакције унутар различитог нивоа власти 4.853 КМ и други одговарајући расходи из трансакције унутар истог нивоа власти 25.779 КМ.

Као што смо навели под тачком 6.2.1.1. и 6.1.1.3 извјештаја:

Дио нефинансијске имовине у сталним средствима није исказан у потпуности у складу са одредбама члана 20. и 21. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, који се односе на почетно признавање, вредновање, обрачун амортизације и објелодањивање, параграфи 24, 74, 67 и 88 (ц).

Као што смо навели под тачком 6.5. извјештаја:

У писаним Образложењима уз финансијске извјештаје нису приказане додатне информације у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 127 (б) и (ц) и 129 (д) и чланом 46. став (5) и (9) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане

преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 30.04.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Републичког педагошког завода Републике Српске за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљења са резервом активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Републичког педагошког завода Републике Српске за 2017. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што смо навели под тачком 4. извјештаја:

За извршене набавке роба и услуга у најмањем износу од 41.581 КМ нису планирани и проведени поступци јавних набавки у складу са члановима 3, 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама.

Као што смо навели под тачкама: 3, 6.1.1.2. и 6.2.2 извјештаја:

Систем књиговодства и рачуноводства није успостављен на начин који омогућава свеобухватно евидентирање књиговодствених исправа, откривање и спречавање погрешно евидентираних пословних догађаја у трезорски систем, као и управљање и рачуноводствене контроле над одобреним и оперативним буџетом, буџетским средствима и буџетским издацима у складу са чланом 14. тачке 1) и 2), чланом 19. тачке 1) и 2) Закона о трезору и чланом 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Унос обрачунатог доприноса за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида у ГКТ није вршен на мјесечном нивоу у складу са чланом 26. став (2) Закона о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, због чега су на дан билансирања укупне обавезе за 2017. годину остале неизмирене.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су

регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Републичког педагошког завода Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Републичког педагошког завода Републике Српске.

Бања Лука, 30.04.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручујемо директору да обезбиједи:

1) да се попис проведе у складу са чланом 3. став (1), чланом 15. став (2) тачке 6) и 7) и став (3), чланом 16, чланом 17. став (8) и чланом 18. став (1) тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, како би утврђено стварно стање имовине и обавеза служило као основ за евидентирање, односно усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
2) потпуну примјену важећег Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике;
3) исправну идентификацију и класификацију некретнина (земљиште, пословни простори, стамбени објекти, гараже и слично) у складу са важећим контним оквиром и одредбама МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 74);
4) да се вредновање некретнина приликом почетног признавања изврши на основу потпуне и вјеродостојне књиговодствене исправе или на основу доступних података утврђених одлуком јединице локалне самоуправе о висини вриједности непокретности на чијем се подручју некретнина налази;
5) признавање и вредновање накнадних улагања у нефинансијску имовине врши у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграфи 23-25;
6) да се најмање једном годишње, за средства са чијом употребом се наставља и након потпуне књиговодствене исправке вриједности, изврши провјера резидуалне вриједности у складу са захтјевима МРС-ЈС 17, параграф 67;
7) евидентирање обавеза хронолошки и ажурно према настанку пословног догађаја, у номиналном износу испостављене фактуре или другог документа који потврђује настанак обавезе, као и класификацију обавеза по врстама, у складу са идентификованим контним оквиром, а све у циљу истинитог и тачног исказивања стварног стања обавеза;
8) да се у писаним Образложења уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 127 (б) и (ц) и 129 (д).

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручујемо директору да обезбиједи:

1) у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и другим важећим прописима суштински надзор примјене интерних аката, законских и подзаконских прописа из области унутрашње организације, планирања и извршења буџета и рачуноводства, којим би се у потпуности обезбиједило финансијско извјештавање без грешака и неправилности, као и потпуна усклађеност пословања са кључним законским и другим релевантним прописима;
2) планирање јавних набавки у складу са стварним потребама и провођење поступака јавних набавки за све робе и услуге у складу са Законом о јавним набавкама, као и закључивање уговора у вриједности изабране

најповољније понуде, поштујући одредбе чланова 3, 6, 17. став (1) и 72. став (5) Закона;

3) планирање расхода који се односе на организовање смотри и такмичења ученика и васпитно-образовних радника, те стручног усавршавања и организовања едукације васпитно-образовних радника према природним врстама расхода, као и у складу са члановима 102. и 103. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
4) свако одступање од одобреног буџета правовремено документује одговарајућим рјешењима о извршеним реалокацијама у складу са важећим одредбама Закона о извршењу буџета за годину за коју се извршава буџет;
5) да донесе интерна акта којим се дефинишу употреба службених возила, нормативи и праћење потрошње, те да се исти редовно усклађују према измијењеним околностима (стање и коришћење возила);
6) да интерним актом дефинише услове, ограничења и начине остваривања права на репрезентацију на терет расхода Завода.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о републичкој управи,
- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Методологија о начину припреме и доношења буџета Републике Српске,
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2017. годину,
- Одлука о усвајању буџета за 2017. годину,
- Закон о фискалној одговорности,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о трезору,
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске,
- Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о јавним набавкама,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Републички педагошки завод Републике Српске (у даљем тексту: Завод) организован је у складу са чланом 39. Закона о републичкој управи („Службени гласници Републике Српске“, број: 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16) као републичка управна организација у саставу Министарства просвјете и културе Републике Српске. Завод обавља послове и задатке који се односе на: стручне и савјетодавне послове у праћењу, унапређивању и развоју васпитања и образовања; развој наставних планова и програма; педагошки, савјетодавни, инструктивни, корективни и надзорни рад у предшколским установама, основним и средњим школама и домовима ученика; организовање смотри и такмичења ученика и васпитно-образовних радника; развој програма стручног усавршавања васпитно-образовних радника и организовање едукације; развој педагошких стандарда и норматива; праћење међународних трендова у образовању и њихову рефлексију на образовање у Републици Српској и друге послове дефинисане чланом 50. Закона о републичкој управи.

Сједиште Завода је у Бањој Луци, са организованим подручним јединицама у Добоју, Бијељини, Приједору и Фочи.

Финансијско пословање Завода се обавља преко јединственог рачуна трезора (у даљем тексту: JPT) путем директне конекције са трезором. Средства за финансирање рада и програмских активности Завода обезбјеђују се у буџету Републике Српске. Суфинансирање појединих програма и пројеката врши се уз подршку других институција путем гранта који се евидентира на Фонду 03.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Завод није имао примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италик словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је претходну ревизију финансијских извјештаја Завода за 2005. годину и изразила мишљење са резервом. С обзиром на чињеницу да је од претходне ревизије финансијских извјештаја протекао дужи временски период, провођење препорука из претходног извјештаја није предмет ове ревизије.

Приликом ревизије финансијских извјештаја Завода за 2005. годину утврђене су неправилности, а неке од њих су присутне и у текућој ревизији и односе се на: попис, признавање, усаглашавање стања и вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима, планирање буџета, класификације расхода, службена путовања, тако да су у овом извјештају о проведеној ревизији дате нове препоруке.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Систем интерних финансијских контрола у јавном сектору за чије успостављање и функционисање је одговоран руководилац буџетског корисника, прецизније је уређен доношењем Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Републичког педагошког завода (у даљем тексту: Правилник), који је објављен у Службеном гласнику Републике Српске, број: 73/12, 32/14 и 109/15 успостављени су неопходни елементи организације, утврђен дјелокруг послова и задатака, као и систематизација радних мјеста. Завод има један сектор са два одјељења и једно одјељење као посебну организациону јединицу (за правне, кадровске, финансијске и опште послове). Сектор за образовање чине: Одјељење за предшколско васпитање, основно образовање и опште средње образовање и Одјељење за стручно образовање. Правилником је (осим директора) систематизовано 14 радних мјеста са 61 извршиоцем, од чега 47 са статусом државних службеника и 14 намјештеника. Са 31.12.2017. године у Заводу је запослено 47 извршилаца укључујући и директора. Током 2017. године једном раднику мирује радни однос почев од 01.10.2017. године, док је у радни однос примљен један радник.

За радно мјесто у чијем су опису послови припреме и састављања финансијских извјештаја, Правилником није предвиђено посједовање лиценце сертификованог рачуновође, као што је дефинисано чланом 13. став 4) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

Постојећа акта, Правилник о условима и начину коришћења службених возила и Правилник о процедурама и поступцима интерне контроле стварања обавеза, књиговодственог евидентирања и трошења средстава у Заводу датирају из 2005. године и у значајној мјери нису усклађена са чињеничним стањем и промјенама у контролном окружењу.

У Заводу нема писаних правила и процедура која дефинишу области потрошње буџетских средстава које су у надлежности руководства, као што су: употреба службених возила (одржавање и замјена ауто-гума), коришћење средстава репрезентације, додјеле новчаних награда ученицима, затим смјештаја, исхране и превоза ученика и наставника приликом организовања такмичења ученика на локалном и републичком нивоу, те процедуре за евидентирање расхода из трансакција између различитих јединица власти и унутар исте јединице власти.

У Заводу нису у потпуности поштоване усвојене рачуноводствене политике, рачуноводствена начела и принципи уредног књиговодства, што потврђују сљедећи налази:

- трансакције о насталим пословним промјенама у ГКТ нису у потпуности евидентиране према настанку пословног догађаја, хронолошки и ажурно;
- финансијске обавезе су у појединим случајевима евидентиране на основу некомплетне документације (без уговора и/или наруџбенице, по предрачуну, а у случају набавке потрошног материјала и материјала за кухињу није потврђен пријем робе и сл);
- уз обрасце за трезорско пословање нису архивирани рачуни;
- одређени расходи/обавезе нису исказани у износу на који гласи књиговодствена исправа, већ у дијеловима, у износима и на позицијама расхода и издатака гдје је било расположивих средстава;
- финансијске трансакције настале у вези са извршењем расхода за: накнаде плате на терет послодавца за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата, службена путовања и смјештај, материјала за посебне намјене за финансирања из трансакција између различитих јединица власти или унутар исте јединице власти и издатака за набавку опреме нису класификоване и исказане у складу са важећим одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени

контног плана за буџетске кориснике (Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16 и 115/17);

- за испостављене рачуне у мањим износима за гориво и потрошни материјал из јануара 2017. године, терећен је буџет претходне, а не текуће године.

С обзиром на наведено, систем књиговодства и рачуноводства није успостављен на начин који омогућава свеобухватно евидентирање књиговодствених исправа, откривање и спречавање погрешно евидентираних пословних догађаја у трезорски систем, као и управљање и рачуноводствене контроле над одобреним и оперативним буџетом, буџетским средствима и буџетским издацима у складу са чланом 14. тачке 1) и 2) и чланом 19. тачке 1) и 2) Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“, број: 28/13 и 103/15) и чланом 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

У поступку набавке роба и услуга, Завод није у потпуности примјењивао Закон о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14).

У Заводу су утврђена одступања у примјени донесених рјешења о усклађивању накнаде на име минулог рада са Законом о измјенама и допунама Закона платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/14, 33/14 и 116/16) и одступања у примјени Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10).

Редован годишњи попис имовине и обавеза провела је комисија коју је директор именовао Рјешењем о именовању комисија за попис имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан 31.12.2017. године. Увидом у документацију која прати пописне активности утврђено је да исте нису у значајној мјери усклађене са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16), у даљем тексту Правилник о попису, а односе се на:

- припремне радње које нису у потпуности извршене у складу са чланом 15. став (2) тачке 6) и 7) и став (3) Правилника о попису, а тичу се издвајања нефункционалног инвентара и опреме, усклађивања помоћних књига са ГКТ, усаглашавање обавеза путем конфирмација (потврда стања), као и друге радње које обезбјеђују квалитативно обављање пописа;
- попис и идентификацију непокретности, јер су канцеларијски објекти и простори и земљиште које је Завод стекао као правни сљедник бившег СИЗ за образовање или додјелом на основу Одлуке Владе Републике Српске, књиговодствено исказани као „стамбени објекти и јединице за запослене“, а не као „канцеларијски објекти и простори у употреби“ и „земљиште“ (усклађивање са стварним стањем, члан 3. став (1) Правилника о попису);
- попис у подручним канцеларијама обављен је од стране запослених радника, а не именоване комисије, пошто у Плану рада комисија за попис није дефинисала начин организовања и вршења пописа (члан 16. Правилника о попису);
- пописне листе не садрже тачан датум њиховог пријема, овјеру и потпис овлашћеног лица (члан 17. став (8) Правилника о попису);
- Комисија за попис није обавила радње, а које се односе на пренос и верификацију података извршеног пописа имовине у подручним канцеларијама Завода;
- попис обавеза на дан 31.12.2017. године чини преузето стање обавеза из помоћне књиге, а не попис обавеза по структури и према изворној документацији која их поткрепљује и

- Комисија за попис није утврдила неусаглашена стања између екстерне потврде обавеза са књиговодственим стањем Завода (члан 18. став (1) тачка 5) и 7) Правилника о попису).

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није извршен у складу са чланом 3. став (1), чланом 15. став (2) тачке 6) и 7) и став (3), чланом 16, чланом 17. став (8) и чланом 18. став (1) тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, што указује на пропусте у обављању пописних активности и у утврђивању стварног стања имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године.

Због утврђених недостатака Извјештај о попису у потпуности не одражава стварно стање и не садржи приједлоге да се у помоћној евиденцији сталних средстава појединачни дијелови који чине једну физичку цјелину сумарно презентују и приједлоге рјешавања статуса опреме која није у функцији због физичке дотрајалости, као ни одговарајућа образложења за обавезе чија стања на дан пописа нису била усаглашена.

Завод нема успостављену функцију интерне ревизије будући да не испуњава критеријуме дефинисане законом. Интерна ревизија ресорног министарства није у току ревидиране године вршила надзор у Заводу. Директор Завода није формирао посебну комисију за вршење контроле обављања финансијских трансакција у складу са интерним Правилником о процедурама и поступцима интерне контроле стварања обавеза, књиговодственог евидентирања и трошења средстава из 2005. године.

Директор Завода је, на основу члана 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16), одредио себе као одговорно лице за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контрола почетком 2018. године. Овако поступање није у складу са циљевима и сврхом финансијског управљања и контроле како су дефинисани поменутим законом, с обзиром на то да је руководилац субјекта, између осталог, одговоран за раздвајање одговорности у одлучивању, извршавању и контроли одлука.

У остављеном року од годину дана (члан 59. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске), у Заводу није извршено усклађивање постојећих интерних аката и доношење нових правила и процедура. Имајући у виду да је у протеклом периоду дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области (рачуноводствени прописи, финансијско извјештавање, финансијско управљање и контроле и др.), било је неопходно уредити систем интерних контрола у складу са поменутим законом и другим релевантним прописима.

На основу свега наведеног закључујемо да интерне контроле које су се примјењивале у Заводу нису у потпуности уграђене у све сегменте пословања и њихово функционисање није у потпуности обезбиједило финансијско извјештавање без грешака и неправилности, као ни потпуну усклађеност пословања са кључним законским и другим релевантним прописима.

Препоручујемо директору да обезбиједи:

- ***да се попис проведе у складу са чланом 3. став (1), чланом 15. став (2) тачке 6) и 7) и став (3), чланом 16, чланом 17. став (8) и чланом 18. став (1) тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, како би утврђено стварно стање имовине и обавеза служило као основ***

за евидентирање, односно усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;

- ***у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и другим важећим прописима суштински надзор примјене интерних аката, законских и подзаконских прописа из области унутрашње организације, планирања и извршења буџета и рачуноводства, којим би се у потпуности обезбиједило финансијско извјештавање без грешака и неправилности, као и потпуна усклађеност пословања са кључним законским и другим релевантним прописима.***

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2017. годину укупно планирана вриједност набавки износила је 39.428 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ).

Завод је провео свих осам планираних поступака јавних набавки укупне вриједности од 39.428 КМ без ПДВ-а, и то: пет поступака путем директног споразума (14.328 КМ), један поступак јавног позива неприоритетних услуга – Анекс II дио Б (5.000 КМ) и два поступка путем конкурентског захтјева (20.100 КМ).

Ревизијским испитивањем расхода и издатака утврђено је за већи дио извршених набавки током ревидиране године Завод није осигурао планирање и провођење поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама. Поједине набавке вршене од добављача изабраних у ранијем периоду, а којима је рок важења уговора истекао.

У случају проведене процедуре јавне набавке потрошног материјала и материјала за кухињу Завод није извршио раздвајање роба на лотове у тендерској документацији, док је након проведеног поступка јавне набавке уговор закључен са понуђачем на износ процијењене вриједности, а не на износ изабране најповољније понуде, како је то дефинисано чланом 72. став (5) Закона о јавним набавкама.

За извршене набавке роба и услуга (ауто-гума, услуга: интернета, изнајмљивања фотокопир апарата, смјештаја ученика и наставника за вријеме такмичења ученика, санације и адаптације пословног простора у Добоју) у најмањем износу од 41.581 КМ нису планирани и проведени поступци јавних набавки у складу са члановима 3, 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама.

Препоручујемо директору да обезбиједи планирање јавних набавки у складу са стварним потребама, провођење поступака јавних набавки за све робе и услуге у складу са Законом о јавним набавкама, као и закључивање уговора у вриједности изабране најповољније понуде, поштујући одредбе чланова 3, 6, 17. став (1) и 72. став (5) Закона.

5. Припрема и доношење буџета

Завод је у законском року припремио буџетски захтјев за 2017. годину и доставио исти ресорном Министарству просвјете и културе у висини почетних буџетских ограничења од 1.560.300 КМ. Буџетским захтјевом тражено је и додатних 228.600 КМ, од чега за бруто лична примања 154.500 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга 44.600 КМ и издатке за нефинансијску имовину 29.500 КМ. Одговорно лице није заједно са буџетским захтјевом доставило изјаву о фискалној

одговорности, већ је иста достављена Министарству финансија непосредно прије усвајања Буџета за 2017. годину.

Одлуком о усвајању буџета за 2017. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 116/16) Заводу је одобрен буџет од 1.512.500 КМ, од чега за: расходе за лична примања 1.314.900 КМ, расходе по основу кориштења роба и услуга 185.100 КМ и издатке за нефинансијску имовину и залихе 12.500 КМ.

Влада Републике Српске је рјешењима о одобравању реалокација из фебруара 2018. године одобрила Заводу додатних 32.100 КМ, са институција Министарства просвјете и културе, чиме је увећан буџетски оквир на износ од 1.543.487 КМ.

Утврђена су одступања између захтјева за реалокацију упућеног ресорном Министарству и извршене реалокације по донесеним рјешењима Влада Републике Српске.

Узимајући у обзир да ревизији нису презентоване реалокације по рјешењима директора или ресорног министра, као и чињеницу да информације о реалокацијама нису адекватно презентоване уз финансијске извјештаје, све указује на одсуство комуникације у сегменту буџетског планирања и извршења буџета уз значајна одступања, наведена у тачки 6.1.1.

Прије израде финансијских извјештаја нису прибављена рјешења Владе Републике Српске о извршеним реалокацијама и уз извјештај о извршењу буџета није презентован преглед проведених реалокација у складу са чланом 13. тачка 5) Закона о извршењу буџета за 2017. годину.

У буџетском захтјеву на позицији „расходи за материјал за посебне намјене“ нису образложене намјене за које се средства траже. Ревизијом извршења појединих расхода утврђено је да се значајан износ односи на расходе по основу трансакција размјене између различитих јединица власти (буџети јединица локалне самоуправе) или унутар исте јединице власти (у оквиру институција које су нижи буџетски корисници Министарства просвјете и културе), за награде ученицима, смјештај, исхрану и превоз, те организацију прославе за 25 година рада Завода, који не чине расходе за материјал за посебне намјене како је то дефинисано у члану 92. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручујемо директору да:

- ***обезбиједи планирање расхода који се односе на организовање смотри и такмичења ученика и васпитно-образовних радника, те стручног усавршавања и организовања едукације васпитно-образовних радника према природним врстама расхода, као и у складу са члановима 102. и 103. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;***
- ***свако одступање од одобреног буџета правовремено документује одговарајућим рјешењима о извршеним реалокацијама у складу са важећим одредбама Закона о извршењу буџета за годину за коју се извршава буџет.***

6. Финансијски извјештаји

Завод има статус буџетског корисника чија је главна књига у саставу ГКТ и према члановима 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) врши извјештавање у статусу нижег буџетског корисника. Завод је сачинио прописане обрасце годишњих

извјештаја: Образац 2 – Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а – Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а – Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

У обрасцима 2 и 3а нису попуњене колоне које се односе на претходну годину, што није у складу са члановима 15, 16, 28. и 29. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Одступање у примјени одредби Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника које се односе на исказивање упоредних података о приходима, расходима, примицима и издацима за претходну годину је посљедица примјене новог Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике којим су измијењени структура и садржај појединих позиција (прихода, расхода, примитака и издатака). Због тих промјена и због увођења нових позиција које нису биле садржане у ранијем контом плану, ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину није вршено у складу са чланом 125. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17).

Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја буџетски корисници су дужни да, поред осталог, сачине и писано Образложење уз посебан осврт на узроке значајних разлика у односу на план и претходну годину и било каква друга кретања финансијских показатеља, у складу са чланом 46. став (5) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС-ЈС 1 (параграф 56), што није учињено (тачка 6.5).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета за 2017. годину износи 1.507.495 КМ, што је за 5.505 КМ мање у односу на одобрени буџет. Исказана одступања у извршењу појединих ставки расхода и издатака покривена су реалокацијама по истеку фискалне године, што је објашњено код извршења расхода и издатака (тачка 6.1.1.1, 6.1.1.2 и 6.1.1.4). У Заводу нису проведене одговарајуће реалокације у оквиру буџетског корисника које су дозвољене законом, а објашњења одступања извршења буџета у односу на одобрени буџет, нису на одговарајући начин описана у Образложењима уз финансијске извјештаје (тачка 6.5).

6.1.1. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 1.534.441 КМ и односе се на: расходе за лична примања 1.293.929 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга 197.190 КМ, (од чега 196.374 КМ фонд 01 и 816 КМ фонд 03), расходе обрачунског карактера 26.130 КМ и издатке за нефинансијску имовину 17.192 КМ. Даљи налази односе се на расходе исказане на општем фонду 01.

6.1.1.1. Расходи за лична примања запослених

Расходи за лична примања, чије је извршење 98% одобреног буџета, односе се на расходе за: бруто плате запослених (1.261.327 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (21.023 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (4.179 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (7.400 КМ).

Обрачун права из радног односа за запослене није у потпуности вршен у складу са Законом о измјенама и допунама Закона платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/14, 33/14 и 116/16) и донесеним рјешењима о усклађивању минулог рада са законом.

У Заводу су за све раднике у јануару мјесецу 2017. године донијета нова рјешења у којима су стопе обрачуна минулог рада усклађене са чланом 5. став (3) Закона о измјени и допуни закона о платама запослених у органима управе Републике Српске. У јануару мјесецу обрачун минулог рада је вршен по стопи 0,5%, а од фебруара мјесеца 2017. године по стопама 0,3% до навршених 25 година стажа осигурања и 0,5% након навршених 25 година стажа осигурања.

Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (без права на рефундацију од фонда обавезног социјалног осигурања) исказани су у оквиру расхода за основну плату, што није у складу са чланом 91. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Приликом планирања буџетских расхода поједине позиције расхода за накнаде запосленим нису биле усклађене са измјенама контног плана, што је изузев накнада плата без права на рефундацију од фонда обавезног социјалног осигурања, обезбијеђено реалокацијом.

6.1.1.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга исказани су у износу од 82.409 КМ, што је за 9% више од одобреног буџета. Расходи су исказани по основу: утрошка електричне енергије (7.792 КМ), централног гријања (37.400 КМ), утрошка воде (1.757 КМ), одвоза смећа (1.611 КМ), нафте и нафтних деривата (9.292 КМ), коришћења фиксних телефона (8.043 КМ), интернет услуга (8.860 КМ), поштанских услуга (1.662 КМ), осталих комуникационих услуга (3.808 КМ) и осталих услуга (2.184 КМ). Недостајућа средства су обезбијеђена реалокацијом, по рјешењу Владе Републике Српске.

Највећи дио расхода по основу централног гријања, у износу од 29.790 КМ исказан је на основу рачуна Топлане а. д. Бања Лука. У току извјештајног периода Завод је запримао појединачне рачуне за испоручену топлотну енергију, који нису евидентирани према настанку пословног догађаја, већ су исти унесени у ГКТ под 31.12.2017. године, чиме није омогућено свеобухватно евидентирање књиговодствених исправа и тачно извјештавање током године о стварним расходима периода.

Као расходи по основу утрошка нафте и нафтиних деривата су евидентирани расходи за гориво за службена возила, што није у складу са чланом 92. тачка 7) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. На тај начин су, усљед погрешне класификације, расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга прецијењени, а расходи путовања и смјештаја потцијењени за 9.292 КМ. Расходи по налазу ревизије износе 73.117 КМ, што чини 89% од планираних.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 7.202 КМ, што је 90% одобреног буџета, а највећим дијелом се односе на расходе за: компјутерски материјал (1.865 КМ), обрасце и папир (1.260 КМ и хемијски материјал за одржавање чистоће (2.471 КМ). Набавка материјала за одржавање чистоће исказани су по рачунима добављача са којим Завод има закључен уговор након проведеног поступка јавне набавке потрошног материјала и материјала за кухињу.

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 69.976 КМ и највећим дијелом се односе на расходе за такмичење ученика у износу од 52.800 КМ и расходе за потребе образовног процеса и културне активности и манифестације 16.801 КМ. Завод нема донесена правила и процедуре који дефинишу поједине видове потрошње расхода за материјал за посебне намјене, као ни успостављене адекватне контролне поступке који треба да обезбиједе потпуну формалну и суштинску контролу улазне документације прије уноса у ГКТ. Ревизијом узоркованих трансакција расхода утврђено је да се дио расхода односи на расходе трансакција размјене између различитих јединица власти (4.853 КМ) или унутар исте јединице власти (8.109 КМ), који се у случају основних и средњих школа уплаћује на рачун посебних намјена и исказују код школа као донације или остали приходи републичких органа.

Овакво исказивање расхода из интерних трансакција, као расхода материјала за посебне намјене није у складу са чланом 98. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Осим наведеног, значајнији дио расхода за такмичење ученика односи се на смјештај и исхрану ученика и наставника (15.000 КМ), превоз (2.670 КМ) и организовање манифестације за 25 година рада Завода (4.504 КМ) и сл. Обавезе су преузете и одобрене од директора без проведених поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 5. расходи за материјал за посебне намјене су погрешно планирани и извршени на наведеној позицији, иако према члану 92. став (5) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, највећи дио не припада тој групи расхода. На тај начин су расходи за материјал за посебне намјене прецијењени за најмање 35.136 КМ, а потцијењени су расходи за стручне услуге 4.504 КМ, одговарајући расходи из трансакције унутар различитог нивоа власти 4.853 КМ и други одговарајући расходи из трансакције унутар истог нивоа власти 25.779 КМ.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 4.694 КМ, што је 94% одобреног буџета и највећим дијелом се односе на прање и сервис возила и расходе за текуће одржавање опреме и објеката, од чега на пословни простор у Добоју износ од 3.250 КМ.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 12.500 КМ, што је више за 19% одобреног буџета. Исказане расходе по основу путовања и смјештаја чине расходи по основу: смјештаја и хране у земљи (6.226 КМ), јавног превоза у земљи (4.347 КМ), превоза личним возилима у земљи (581 КМ), остали расходи у земљи (394 КМ) и остали расходи у иностранству (952 КМ). Разлика је обезбијеђена реалокацијом, по рјешењу Владе Републике Српске.

Као што је раније наведено, расходи по основу путовања и смјештаја су потцијењени за расхода за утрошено гориво који су евидентирани у оквиру расхода по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга од 9.292 КМ.

За службени пут у иностранство вршена је исплата аконтације, која није правдана у року од 7 дана од дана завршетка службеног путовања, што није у складу са чланом 16. став (1) и (2) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

Интерни акт Завода из ранијег периода који дефинише употребу службених возила и нормативе потрошње горива за возила није усклађен са измијењеним овлашћењима и фактичким стањем службених возила које Завод користи, чиме нису створени услови за праћење потрошње горива по возилу.

Обавеза директора Завода је да успостави интерни систем финансијског управљања и контроле ради ралиазације постављених циљева субјекта, а нарочито дефинисаних у члану 5. став (2) тачке 1) – 4) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.

Препоручујемо директору да донесе интерна акта којим се дефинишу употреба службених возила, нормативи и праћење потрошње, те да се исти редовно усклађују према измијењеним околностима (стање и коришћење возила).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 7.800 КМ, што је за 56% више од одобреног буџета, чине их расходи за: осигурање возила (1.470 КМ), осигурање запослених (1.513 КМ), услуге штампања, графичке обраде, копирања и увезивања и сл. (3.080 КМ), остале стручне услуге (633 КМ), трошкове одржавања лиценци (765 КМ) и остали расходи (339 КМ). Разлика је обезбијеђена реалокацијом.

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 11.793 КМ, што је 8% више од одобреног буџета. Чине их расходи по основу: уговора о дјелу (2.100 КМ), репрезентације и поклона (1.272 КМ), доприноса за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида (2.517 КМ), таксе и накнаде за регистрацију возила (1.224 КМ), остали непоменути расходи (2.854 КМ) и расходи осталих доприноса, јавних такси и накнада на терет послодавца и пореза (1.826 КМ). Разлика је обезбијеђена реалокацијом.

Ревизијом осталих непоменутих расхода утврђено је да су исти исказани по основу набавке материјала за кухињу, који по својој сврси чине буџетску потрошњу за расходе репрезентације у просторијама Завода. Директор Завода није дефинисао интерним актом правила за остваривање права на репрезентацију и ограничење потрошње у пословним просторијама Завода, као и право запослених на репрезентацију ван сједишта Завода, чиме није обезбијеђена транспарентна потрошње буџетских средстава на име репрезентације.

По налазу ревизије расходи осталих доприноса, јавних такси и накнада на терет послодавца и пореза мање су исказани по основу комуналне накнаде за 255 КМ.

Препоручујемо директору да интерним актом дефинише услове, ограничења и начине остваривања права на репрезентацију на терет расхода Завода.

6.1.1.3. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 26.130 КМ, а чине их расходи по основу: набавне вриједности реализованих залиха (набавка ауто гума) у износу од 3.557 КМ и обрачунате амортизације у износу од 22.573 КМ.

Обрачун амортизације није вршен на основу прерачунатих амортизационих стопа, водећи рачуна о преосталом корисном вијеку сваке амортизационе групе, утврђеном Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16), а исто није објелодањено у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема, параграф 88 (ц).

Препоручујемо директору да обезбиједи потпуну примјену важећег Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

6.1.1.4. Издаци за нафинансијску имовину

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 17.192 КМ, што је 38% више од одобреног буџета. Недостајућа разлика је покривена реалокацијом.

Издаци су исказани по основу извршених набавки: за радове на санацији пословног простора у Добоју (8.130 КМ), опреме (5.505 КМ) и ауто-гума (3.557 КМ). Издаци за реконструкцију и адаптацију пословног простора у Добоју, као и издаци за набавку ауто-гума исказани су на основу рачуна извођача радова, без проведене процедуре јавне набавке у складу са Законом о јавним набавкама (наведено под тачком 4.). Реконструкција и адаптација пословног простора у Добоју извршена је без пројектне документације и предрачунске вриједности радова, од чега је дио расхода на основу рачуна извођача признат и евидентиран као расход текућег одржавања, а дио као издатак за реконструкцију и адаптацију зграда и објеката. Ревизија се није могла увјерити на основу рачуна извођача да су изведени радови на објекту вршени у периоду извјештавања и да испуњавају услове да буду признати као издаци за произведену сталну имовину, јер су исказани на основу рачуна, без овјерене спецификације изведених радова од стране надзорног органа.

Завод није извршио класификацију издатака за набавку нефинансијске имовине у складу са важећим контним оквиром (непостојећа аналитичка конта), иако је исти у примјени од 01.01.2017. године. Корективна књижења издатака У ГКТ извршена су након рока за израду и предаје финансијских извјештаја за 2017. годину.

6.2. Имовина, обавезе и извори

У извјештају Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ са стањем на дан 31.12.2017. године Завод је исказао нето вриједност укупне имовине у износу од 845.256 КМ, обавезе и разграничења у износу 193.716 КМ и изворе средстава у износу 15.572 КМ.

6.2.1. Имовина

6.2.1.1. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је на бруто принципу: бруто вриједности 1.768.541 КМ, исправке вриједности 923.101 КМ и нето вриједности 845.101 КМ, а чини је произведена стална имовина: зграде и објекти у износу од 801.867 КМ и постројења и опрема у износу од 43.234 КМ.

Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима односи се на извршена улагања на простору у Добоју и на набавку опреме у укупном износу од 13.365 КМ. Одлуком Владе Републике Српске о преносу власништва над моторним возилом, марке ауди А6, Заводу је уступљено возило од ресорног Министарства, без накнаде. Средство је исказано према подацима о вриједности возила у Министарству (набавне вриједности 111.151 КМ и исправке вриједности 111.151 КМ).

Смањење вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима исказано је у износу од 22.573 КМ, као резултат обрачунате амортизације за 2017. годину.

Зграде и објекте на основу аналитичке евиденције и пописа чине: пословне зграде у Бања Луци и Добоју, барака и двије гараже у Бања Луци (ван сједишта Завода) и неидентификовани гаражни простор у сједишту Завода, који се у пословним књигама води као „настрешнице“ и „роло врата“.

Дио нефинансијске имовине у сталним средствима није исказан у потпуности у складу са одредбама члана 20 и 21. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и захтјевима

МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, који се односе на почетно признавање, вредновање, обрачун амортизације и објелодањивање, параграфи 24, 74. 67 и 88 (ц), што потврђују слједећи налази:

- у пословним књигама није исказана вриједност земљишта на двије локације у Бањој Луци, а Завод не располаже информацијама о вриједности истог. Земљиште и објекти су према МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 74, одвојива средства и исказују се одвојено, чак и у случају када су стечени заједно са грађевинским објектом;
- пословни објекти Завода који служе истој сврси класификовани су у пословним књигама, као стамбени објекти и јединице за запослене и канцеларијски објекти и простори;
- признавање средстава по трошку набавке, укључујући почетне трошкове и накнадне издатке, није вршено у свим случајевима на начин да је улагање приписано већ исказаном средству, него је у помоћној књизи исказано као појединачно улагање, што није у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 24;
- на дан 31.12.2017. године значајан број средстава је био у цјелости амортизован, а и даље су у употреби или су ван употребе. Завод није вршио провјеру резидуалне вриједности и вијека трајања, што није у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 67;
- обрачун амортизације вршен је примјеном линеарне методе по стопама прописаним Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике из ранијег периода, а не на основу прерачунатих амортизационих стопа према преосталом корисном вијеку сваке амортизационе групе утврђеном важећим Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике (тачка 6.1.1.3.).

У писаним Образложењима уз финансијске извјештаје објављен је имовинско-правни статус грађевинских објеката и активности које су у току код Републичке управе за имовинско-правне послове у циљу уписа и усаглашавања података у земљишно-књижним евиденцијама.

Препоручујемо директору да обезбиједи:

- ***исправну идентификацију и класификацију некретнина (земљиште, пословни простори, стамбени објекти, гараже и слично) у складу са важећим контним оквиром и одредбама МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема, параграф 74;***
- ***да се вредновање некретнина приликом почетног признавања изврши на основу потпуне и вјеродостојне књиговодствене исправе или на основу доступних података утврђених одлуком јединице локалне самоуправе о висини вриједности непокретности на чијем се подручју некретнина налази;***
- ***признавање и вредновање накнадних улагања у нефинансијску имовине у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграфи 23-25;***
- ***да се најмање једном годишње, за средства са чијом употребом се наставља и након потпуне књиговодствене исправке вриједности, изврши провјера резидуалне вриједности у складу са захтјевима МРС-ЈС 17, параграф 67.***

6.2.1.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина исказана у износу од 155 КМ и односи се на потраживања по основу дате аконтације за службени пут.

6.2.2. Обавезе

Обавезе Завода на дан 31.12.2017. године исказане су у износу од 193.716 КМ и све су класификоване као краткорочне обавезе.

Краткорочне обавезе и разграничења чине обавезе за лична примања (114.881 КМ) и обавезе из пословања (78.835 КМ).

Попис обавеза на дан 31.12.2017. године не одражава стварно стање исказаних обавеза по структури и према изворној документацији (тачка 3.).

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плату за децембар 2017. године (104.947 КМ), обавезе за накнаду на отпремнину за одлазак у пензију (4.830 КМ), превоз (388 КМ), помоћ у случају тешке болести (2.196 КМ) и накнаду предсједнику синдиката (2.520 КМ), која није унесена у ГКТ према мјесечним обрачунима.

Обавезе из пословања у земљи чине обавезе: према добављачима за набавку роба и услуга (73.959 КМ), према физичким лицима (700 КМ) и за доприносе на терет послодавца (4.176 КМ), од чега се на допринос за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида односи 2.517 КМ.

Унос обрачунатог доприноса за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида у ГКТ није вршен на мјесечном нивоу, него је укупан износ наведеног доприноса укњижен у једном износу на 31.12.2017. године, због чега су на дан билансирања све обавезе за 2017. годину остале неизмирене, што није у складу са чланом 26. став (2) Закона о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида („Службени гласник Републике Српске“, број: 37/12 и 82/15).

Дио насталих обавеза из пословања у вези са извршењем расхода за материјал за посебне намјене од 2.069 КМ, нису класификоване у складу са чланом 84. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, због чега су на дан биланса обавезе према добављачима прецијењене, а потцијењене краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између различитих јединица власти од (1.138 КМ) и унутар исте јединице власти за (931 КМ). Осим наведеног, обавезе према запосленим по основу обрачунатих, а неисплаћених дневница за децембар су потцијењене за (1.333 КМ), а обавезе из пословања су прецијењене.

Обавезе према Топлани а. д. Бања Лука нису усаглашене за 23.732 КМ, за износ намирених потраживања у току године из примљеног аванса Владе Републике Српске. Топлана је појединачно, по сваком испостављеном рачуну извјештавала Завод о стању преплате, односно дуга са стањем на дан 31.12. Признавање и евидентирање обавезе из пословања у Заводу није вршено хронолошки на основу примљених рачуна Топлане за испоручену топлотну енергију, као ни смањење истих, уплатама из аванса Владе Републике Српске, што није у складу са процедурама трезорског система, односно чланом 14. тачка 1) и 2) Закона о трезору Републике Српске. У извјештајном периоду нису прибављена одговарајућа акта од Министарства финансија и ресорног Министарства о начину измирењу дуга из аванса и евидентирању промјена по том основу на нивоу појединачног буџетског корисника.

Све обавезе текућег периода, укључујући и евидентиране обавезе према Топлани а.д. Бања Лука, су измирене до истека рока за састављање финансијских извјештаја за 2017. годину.

Препоручујемо директору да обезбиједи евидентирање обавеза хронолошки и ажурно према настанку пословног догађаја, у номиналном износу испостављене фактуре или другог документа који потврђује настанак обавезе, као и класификацију обавеза по врстама, у складу са идентификованим контним оквиром, а све у циљу истинитог и тачног исказивања стварног стања обавеза.

6.2.3. Извори и промјене на нето имовини

Властити извори средстава исказани су у износу од 15.572 КМ, а односе се на протувриједност нефинансијске имовине у сталним средствима која не подлијеже обрачуну амортизације (књиге у библиотеци).

Као што смо навели под тачком 6.2.1.1, земљиште није одвојено исказано од вриједности примљених непокретности, због чега су и трајни извори били потцијењени у ранијем периоду.

Тако исказано стање властитих извора на биланси датум није у складу са одредбама члана 86. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, односно члана 86. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике који се односе на формирање трајних извора код буџетских корисника.

Министарство финансија је дана 11.04.2018. године извршило корекцију почетног стања 2018. године на позицији трајних извора средстава код Завода преносом укупног износа од 15.572 КМ на општи организациони код Републике.

6.3. Ванбилансна евиденција

Завод нема пословних догађаја исказаних у ванбилансној евиденцији.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Нису презентовани пословни догађаји по основу којих би требало исказати потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе.

6.5. Напомене/образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Завода за 2017. годину сачињена су и писана Образложења уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2017. годину, која пружају неопходне опште податке о Заводу, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, примијењеним рачуноводственим политикама, извршењу расхода и издатака и стању имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ.

У писаним Образложењима уз финансијске извјештаје нису презентоване додатне информације: које се односе на реализацију пројекта путем фонда грантова (03), разлике у извршењу буџета у односу на план и у односу на претходну годину, информације о извршеним реалокацијама буџетских средстава којим је мијењана структура и оквир усвојеног буџета у складу са важећим одредбама Закона о извршењу буџета, неусаглашена салда обавеза према добављачима на дан пописа и разлог због којих усаглашавање књиговодственог са стварним стањем није вршено у складу са чланом 17. став (7) Правилника о попису, разлике између ГКТ и помоћне књиге обавеза, обавезе према запосленим по основу дневница које нису презентоване у Извјештају о попису према изворној документацији и стварном стању, као и друге финансијске показатеље о обавезама које произилазе из трансакција између различитих јединица власти и унутар исте јединице власти, што није у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф

127 (б) и (ц) и 129 (д) и чланом 46. став (5) и (9) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Осим тога, нису, у складу са параграфима 53. и 55. МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, објелодањене неопходне информације у вези наведеног под тачком 6.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се у писаним Образложења уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 127 (б) и (ц) и 129 (д).

Ревизијски тим

Браниславка Јовандић с.р.

Душка Поповић с.р.